

תּוֹסֵפֶתָא יוֹמִית

בְּהַנְהִיחַ חֲדָשָׁה לְפִי נִסְחָאוֹת מְדִיקוֹת וּבְנִקּוֹד מְלֵא

כְּפִי תִקְנַת וְהַדְרַכַּת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש זי"ע

הַלְמוּד לְשָׁבוּעַ פְּרִשְׁת חַיִּי שָׂרָה: יט-כּה חֶשְׁוֹן תּשַׁע"ז

תְּחִלַּת סֵדֵר מוֹעֵד

יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי יְשִׁיבַה דְּחִסְדֵי בְּרִסְלָב

שַׁבַּת קֹדֶשׁ, יח חֶשְׁוֹן תשע"ו

רמב"ם

הלכות
שבועות פָּרָק ט

ירושלמי

פְּסָחִים ב'

בבלי

סוּטָה ה

הַרְיָנִי לֹמֵד לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרְיָנִי מִזְבַּח בְּלִמּוּדֵי לְעֹלָוֵי נַשְׁמֹת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מִנְחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׂתַקֵּן לַמּוֹד זֶה.

מִסְכַּת שַׁבַּת פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. אַרְבַּע רְשׁוּת לַשַּׁבַּת: רְשׁוּת הַיְחִיד, רְשׁוּת הָרַבִּים, וְכַרְמְלִית, וּמְקוֹם פְּטוּר. אֵיזֶהוּ רְשׁוּת הַיְחִיד? חָרִיץ שְׁעָמַק עֲשָׂרָה וְרַחֵב אַרְבָּעָה. וְכֵן גְּדֵר שְׁגֹבוּהַ עֲשָׂרָה וְרַחֵב אַרְבָּעָה - זוּ הִיא רְשׁוּת הַיְחִיד גְּמוּרָה. אֵיזוֹ הִיא רְשׁוּת הָרַבִּים? סְרֻטָּא וּפְלֻטָּא גְדוֹלָה, וּמְבוֹאוֹת הַמִּפְלְשִׁין - זוּ הִיא רְשׁוּת הָרַבִּים גְּמוּרָה. אֵיךְ מוֹצִיאִין מִרְשׁוּת הַיְחִיד זוּ לְרְשׁוּת הָרַבִּים זוּ, וְאֵיךְ מְכַנְּסִין מִרְשׁוּת הָרַבִּים זוּ לְרְשׁוּת הַיְחִיד זוּ, וְאֵם הוֹצִיא

והכניס, בשוגג - חייב חטאת. במזיד - ענוש כרת ונסקל. אחד המוציא ואחד המכניס, ואחד המושיט, ואחד הזורק - חייב. ב. אבל הים והבקעה וכרמלית, והאסטונית, והאסקופה - אינן לא כרשות היחיד ולא כרשות הרבים. אין נושאין ונותנין לתוכן, ואם נשא ונתן - פטור. אין מוציאין, לא מתוכן לרשות הרבים, ולא מרשות הרבים לתוכן. ואין מכניסין מתוכן לרשות היחיד ולא מרשות היחיד לתוכן. ואם הוציא והכניס - פטור. חצר של רבים ומבואות שאין מפלשין, ערבו - מתרין. לא ערבו - אסורין.

ג. אדם עומד על האסקפה: נוטל מבעל הבית - ונותן לו. מעני - ונותן לו. ובלבד שלא יטול מבעל הבית ונותן לעני, מעני ונותן לבעל הבית, אם נטל ונתן - שלשתן פטורים. אחרים אומרים: אסקפה משמשת שתי רשויות, כל זמן שפתח פתוח - כלפנים. פתח נעול - כלחוץ. היתה גבוהה עשרה טפחים ורחבה ארבעה, הרי זו רשות לעצמה.

ד. כשם שמפסיקין לקריאת שמע - כך מפסיקין לקרות המגלה, לקריאת הלל, ולתקיעת שופר, ולנטילת לולב, ולכל מצות האמורות בתורה.

ה. לא יצא החיט במחטו התחובה לו בכגדו ערב שבת סמוך לחשכה - שמא ישכח ויצא. ולא נגר בקיסם שלו, ולא הצבע בדגמא שלו, ולא שלחני בדינר שבאזנו, ולא סורק במשיחה שבאזנו, ולא גרדי באירא שבאזנו, ואם יצאו - כלן פטורין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אמן דרך אמנותו בכך - חיב. ושאר כל אדם פטורין. הסוחר לא יצא בכסות המקפלת ומנחת על כתפו לרשות הרבים, ואם יצא - הרי זה חיב. לא יצא אדם במעות הצוררין לו בסדינו לרשות הרבים, ואם יצא - הרי זה חיב.

ו. יוצאין בתפלין עם חשכה וקורין בכתבי הקדש עם חשכה, אבל אין קורין בלילי שבת לאור הנר, ואפלו גבוה ממנו, ואפילו בבית אחר. ואפלו עשרה בתים זה לפנים מזה, אבל מסתפל לתוך הקערה ואינו חושש. רבן שמעון בן גמליאל אומר: תינוקות מתקנין פרשיותיהן בלילי שבת לאור הנר.

אמר רבי ישמעאל: פעם אחת קריתי לאור הנר ובקשתי להטותו, אמרתי: כמה גדולים דברי חכמים! שאומרים: אין קורין בלילי שבת לאור הנר. רבי נתן אומר: הטהו ודאי, וכתב על פנקסו: 'ישמעאל בן אלישע הטה את הנר בשבת, לכשיבנה בית המקדש יביא חטאת שמנה'.

ז. אמר רבי שמעון בן אלעזר: בא וראה עד היכן פרצה טהרה, שלא אמרו הראשונים: לא יאכל טהור עם הנדה, שהראשונים לא היו אוכלין עם הנדות. אלא אמרו: לא יאכל הזב עם הזבה מפני הרגל עברה, כיוצא בו, בית שמאי אומרים: לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ, ובית הלל מתירין.

ח. אלו מן ההלכות שאמרו בעלית חנניה בן חזקיהו בן גוריון, כשעלו לבקרו, נמנו ורבו בית שמאי על בית הלל, ושמונה עשר דבר גזרו בו ביום, והיה אותו היום קשה להם לישראל כיום שנעשה בו העגל. רבי אלעזר אומר: בו ביום גדשו סאה. רבי יהושע אומר: בו ביום מחקו סאה. משל דרבי אלעזר, למה הדבר דומה? לקפה מלאה קשואין ודלועין, אדם נותן לתוכה חרדל והיא מחזקת. משל דרבי יהושע, למה הדבר

דומה? לערבה מלאה דבש, נותן לתוכה רמונים ואגוזים והיא מקיאה. בו ביום אמרו: כל המטלטלין מביאין את הטמאה בעבי המרדע, ונמנו ורבו בית שמאי על בית הלל. בו ביום אמרו: השוכח כלים תחת הצנור בערב שבת עם חשכה. ונמנו ורבו בית שמאי על בית הלל.

ט. אמרו בית שמאי לבית הלל: אי אתם מודים שאין צולין בשור, בצל וביצה בערב שבת עם חשכה, אלא כדי שיצלו מבעוד יום? - אף דיו סמנין וכרשינין וכיוצא בהן! אמרו להם בית הלל: אי אתם מודים שטוענים קורות בית הברד, ותולין עגולי הגת ערב שבת עם חשכה? - אף דיו סמנין וכרשינין וכיוצא בהן! אלו עמדו בתשובתן ואלו עמדו בתשובתן, אלא שבית שמאי אומרים: "ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך" (שמות כ, ט) - שתהא כל מלאכתך גמורה מערב שבת. ובית הלל אומרים: "ששת ימים תעשה מלאכה" (שמות כג, יב) - אתה עושה כל ששה.

י. בית שמאי אומרים: אין מוכרים לנכרי, ולא טוענים עמו, ולא מגביהים עליו, אלא כדי שיגיע למקום קרוב, ובית הלל

מתירין. איזהו מקום קרוב? עד שיגיע לבית הסמוך לחומה. רבי עקיבא אומר: כדי שיצא מן הפתח וקדש עליו היום. אומר רבי אליעזר ברבי צדוק: של בית רבן גמליאל היו מוליכין כלי לכן שלהן לכובס נכרי - שלשה ימים קדם לשבת, וצבועים בערב שבת. לפי דרכנו למדנו, שהלבנים קשים לכבסן יותר מן הצבועים.

יא. פותקין מים לגנה בערב שבת עם חשכה, והיא שוטה והולכת כל השבת כלה. נותנין קילור לעין, ואיספלגית על גבי המפה בערב שבת עם חשכה, והן מתרפאין והולכין כל השבת כלה. נותנין גפרית תחת הפלים בערב שבת, והן מתגפרין והולכין כל השבת כלה. נותנין מגמר על גבי גחלים בערב שבת עם חשכה והן מתגמרין והולכין כל השבת כלה, אבל אין נותנים חטים לתוך רחים של מים - אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום.

יום ראשון, יט תשנ"ו

רמב"ם

הלכות
שבועות פרק י

ירושלמי

פסחים ג'

בבלי

סוטה ו

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

פרק שני

א. מדליקין בפתילה מחורכת, ובסמרטוטין מחורכין¹. כל אלו
שאמרו: 'אין מדליקין בהן בשבת' - מדליקין בהן ביום-טוב,
חוץ משמן שרפה. מפני מה אמרו: 'אין מדליקין בשמן שרפה
ביום-טוב'? לפי שאין שורפין, לא תרומה ולא קדשים, ולא
חמץ ביום-טוב:

¹ לגרסת הפסחים: ולא בסמרטוטין מחורכין.

ב. כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת - מתר לעשותן מדורה, בין על גבי הארץ ובין על גבי כירה - בין להשתמש לאורה, בין להתחמם כנגדה. ולא אסרו אלא לעשותן פתילה לנר בלבד:

ג. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אין מדליקין בצרי. רבי ישמעאל אומר: כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אין מדליקין אלא ביוצא מן הפרי. רבי טרפון אומר: אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד. עמד רבי יוחנן בן נורי על רגליו, ואמר: מה יעשו אנשי כבל שאין להם אלא שמן משמין? מה יעשו אנשי מדי שאין להם אלא שמן אגוזים? מה יעשו אנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות? מה יעשו אנשי קפוטקיא, שאין להם לא זה ולא זה? אין לה אלא מה שאמרו חכמים. ומדליקין בשמן דגים ובעטרן, רבי שמעון שזורי אומר: מדליקין בשמן פקועות ובנפט. סומכוס אומר: כל היוצא מן הבשר - אין מדליקין בו, חוץ משמן דגים. רבי שמעון בן

אֶלְעָזָר אוֹמֵר: כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ, אֵין בּוֹ מִשּׁוּם שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ, וּמִסְכָּכִין בּוֹ, חוּץ מִן הַפִּשְׁתָּן:

ד. כִּרְךָ דָּבָר שְׁמַדְלִיקִין בּוֹ עַל גְּבִי דָּבָר שְׂאִין מְדְלִיקִין בּוֹ - אֵין מְדְלִיקִין בּוֹ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שֶׁל בֵּית אַבָּא הָיוּ כּוֹרְכִין פְּתִילָה עַל גְּבִי אָגוּז וּמְדְלִיקִין בָּהּ:

ה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: כְּשֶׁהֵינּוּ שְׂרוּיִין בַּעֲלִית בֵּית נִתְּזָה בְּלוֹד, הֵינּוּ נוֹקְבִין שְׂפוּפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה, וּמַמְלֵאִין אוֹתָהּ שְׁמֶן, וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ עַל הַנֵּר בְּעָרֵב שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה - שְׂיֵהָא שׁוּהָה וְדוֹלֵק בְּלִילֵי שַׁבַּת, וְהָיוּ שָׁם רַבִּי טְרַפּוֹן וְזֻקְנִים וְלֹא אָמְרוּ לָנוּ דָּבָר. אִם חִבְּרָה בְּסִיד וּבְגַפְסִיס בְּעָרֵב שַׁבַּת - מִתָּר:

ו. נוֹתְנִין טִיט וְחֶרְסִית תַּחַת הַנֵּר בְּעָרֵב שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה, כְּדֵי שְׂיֵהָא שׁוּהָה וְדוֹלֵק בְּלִילֵי שַׁבַּת. נוֹתְנִין בּוֹל² שֶׁל מְלַח וְכֵן גְּרִיס שֶׁל פּוֹל עַל פִּי הַנֵּר בְּעָרֵב שַׁבַּת עִם חֲשֻׁכָה, כְּדֵי שְׂתֵאִיר וְתִדְלִיק. מַעְלִין בְּדִיּוּפִי, וּמְטִיפִין מִן הָאֲדָק³ לַחֲלוּלָה בְּשַׁבַּת:

² לְגֵרֶסֶת הַסְּפָרִים: גְּרַגֵּר.

³ כְּלִי הוּא וּפְיוֹ צַר, וְשֶׁל מִתְּכַת הוּא, וּמִנְקֵב בְּתַחְתִּיתוֹ נְקֻבִים דְּקִים, וּמִמְלֵא מִים וְסוֹתָם אֵת פְּיוֹ הַעֲלִיזוֹ, וְכֵן זְמַן שֶׁהוּא סָתוּם - אֵין הַפִּיּוֹם יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ, וְכִשְׁהוּא נוֹטֵל הַפְּקַק הַעֲלִיזוֹן

ז. החותה בגחלים - חייב חטאת. רבי שמעון בן אלעזר אומר משם רבי אליעזר בן רבי יצחק: חייב שתי חטאות, מפני שמכבה את העליונות ומבעיר את התחתונות. החותה גחלים להתחמם כנגדן והבערו מאליהם - פטור:

ח. כלים שנטמאו באב הטמאה - אין מטבילין אותן בין השמשות. רבי שמעון שזורי אומר: אף בחול אין מטבילין אותן בין השמשות, מפני שצריכין הערב שמש. כלים שנטמאו בולד הטמאה - מטבילין אותן בין השמשות. כלל אומר רבי שמעון בן אלעזר: דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת - אין עושין אותו בין השמשות, ודבר שאין חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת - עושין אותו בין השמשות:

ט. רבי נתן אומר: אף מפני נדרים נשים מתות בשעת לדתן. רבי יוסי אומר: שלשה הן דבקי מיתה מסורין לנשים. רבן

מטמאים המים מתחת, וכשהוא נותן כלי מתכת תחתיו, משמיעים המים קול בנפילתם - קול זמזום, ועושים בן לחולה כדי שישן, גם עתה, בא פרופסור רוסי לידי הכרה כי הקול המונוטוני יפה לשינה (חזון יחזקאל).

שמעון בן גמליאל אומר: הלכות הקדש, תרומות ומעשרותיהן הן גופי תורה, ומסורין להם לעמי הארץ - שלשתן להעשות. מדליקין את הנר, מערבין וטומנין את החמין.

יום שני, כ' חשוון תשע"ז

רמב"ם

הלכות
שבועות פרק
יא

ירושלמי

פסחים ד'

בבלי

סוטה ז

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

פרק שלישי

א. כירה שהסיקוה בגפת וכעצים - סומכין לה, ואין מקימין עליה, עד שתהא גרופה וקטומה. גחלים שעממו או שנתן עליהן נעורת של פשתן - הרי הן כקטומות. שתי פירות המתאימות, אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה

וקטומה, משהין על גבי גרופה וקטומה, ואין משהין על גבי שאינה גרופה וקטומה. ומה הן משהין עליה? בית שמאי אומרים: אין משהין עליה כלום. ובית הלל אומרים: חמין, אבל לא תבשיל. עקר את המיחם - הכל מודים שלא יחזיר - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים - חמין, אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרים: חמין ותבשיל. עקר - בית שמאי אומרים: לא יחזיר. ובית הלל אומרים: יחזיר.

ב. השוכח קדרה על גבי כירה, וקדש עליו היום, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל. במה דברים אמורים? בתבשיל שלא בשל כל צרכו, וחמין שלא הוחמו כל צרכן, אבל תבשיל שבשל כל צרכו, וחמין שהוחמו כל צרכן, הרי אלו מתרין, מפני שרע להן - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: חמין שהוחמו כל צרכן - הרי אלו מתרין, מפני שרע להן. אבל תבשיל שבשל כל צרכו, כל המצטמק ויפה לו, כגון: כרוב, ופול ובשר טרוף - אסור. וכל המצטמק ורע לו - מתר.

ג. המבשל בשבת בשוגג - יאכל. במזיד - לא יאכל. דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד -

לא יאכל. רבי יוחנן הסנדלר אומר: בשוגג - יאכל למוצאי שבת. לאחרים ולא לו, במזיד לא יאכל, לא הוא ולא אחרים. כלל אמר רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה: דבר שחיבין על זדונו כרת, ועל שגגתו חטאת, ועשאו בשבת, בין בשוגג בין במזיד - אסור לו ולאחרים. ודבר שאין חיבין על זדונו כרת, ועל שגגתו חטאת, ועשאה בשבת, בשוגג - יאכל למוצאי שבת, לאחרים ולא לו. במזיד - לא לו ולא לאחרים.

ד. השוחט בשבת בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל. פרות שלקטן עובר כוכבים בשבת, בשוגג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל אלא בכדי שיעשו.

ה. התורם והמעשר בשבת, בין בשוגג בין במזיד - מעשרותיו מעשר. המטבל כלים בשבת, בין בשוגג בין במזיד - עלו לו ידי טבילה.

ו. הנוטע בשבת בשוגג - יקים. במזיד - יעקר. ובשביעית, בין בשוגג בין במזיד - יעקר. מפני מה אמרו: 'הנוטע בשבת בשוגג יקים, במזיד יעקר, ובשביעית בין בשוגג בין במזיד יעקר'? לפי שמונין לשביעית ואין מונין לשבתות. דבר אחר:

נחשדו ישראל על השביעית ולא נחשדו על השבתות. רבי
 יהודה אומר: חלוף הדברים: בשבת, בין בשוגג בין במזיד –
 יעקר. בשביעית, בשוגג – יקים, במזיד – יעקר. רבן שמעון בן
 גמליאל אומר: ⁴ אין מגלגלין ביצים בסיד רותח, אבל מגלגלין
 ביצים על גבי עפר רותח.

⁴ לפי גירסת הספרים: מגלגלין ביצים על גבי סיד רותח, ואין מגלגלין ביצים על גבי עפר
 רותח. וגרסת הגר"א היא להפך, כבפנים. כי בגרסת הספרים איירי בסיד דתולדות החמה
 היא, ומתך להחם בשבת בתולדות החמה, ואין בו משום מבשל קלל, דאין בשול אלא
 באש. ובגפר אסור מפני שמזיו עפר ממקומו. אבל הגר"א סבר, דאיירי בסיד גמור דהוא
 תולדות האור, ובגפר מתך – כי הוא רק מגלגל מעל גבו ואינו מזיז אותו (על פי 'הזון
 והקואל').

יום שלישי, בא חשוון תשע"ו

רמב"ם

הלכות
שבועות פרק
יב

ירושלמי

פסחים ה'

בבלי

סוטה ח'

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

פרק רביעי

א. לא תמלא אשה קדרה עססיות ותמוסין ותתן לתוך התנור
בערב שבת עם חשכה, אם נתנה - למוצאי שבת אסורין בכדי
שיעשו. לא ימלא נחתום חבית מים, ויתן לתוך התנור בערב
שבת עם חשכה, ואם נתן - למוצאי שבת אסורין, עד כדי
שיחמו.

ב. מרחץ שסתמו נקביו מערב שבת - למוצאי שבת רוחץ בו
מיד. סתמו נקביו מערב יום-טוב - נכנס ביום-טוב ומזיע ויוצא

ומשתטף בצונן. אמר רבי יהודה: מעשה במרחץ של בני ברק, שסתמו נקבין שלו מערב יום-טוב. והיה רבי עקיבא ורבי אלעזר בן עזריה נכנסין ומזיעין בתוכו, ויוצאין ומשתטפין בצונן, אלא שהיו חמין שלו מחפין בנסרים. כשכא הדבר לפני חכמים, אמרו: אף על פי שאין החמין שלו מחפין בנסרים. משרבו עוברי עברה - חזרו לאסור האמבטאות שבכרכים - מטילין בהן בשבת.

ג. אין משתטפין לא בחמין ולא בצונן - דברי רבי מאיר, ורבי שמעון מתיר. ורבי יהודה אומר: בצונן אבל לא בחמין. אמר רבי יהודה: מעשה בביתוס בן זונין, שהיו ממלאין לו כלי של צונן מערב שבת, ונותנין עליו בשבת כדי שייקר.

ד. ממלא אדם חבית של מים, ונותנה כנגד המדורה - לא בשביל שיחמו, אלא כדי שתפיג צינתן. רבי יהודה אומר: ממלא אדם צלוחית שמן, ונותנה כנגד המדורה - לא שתחם, אלא כדי שתפיג צנתו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: האשה מדיחה ידה בשמן, ומחממה כנגד הנר, וסכה את בנה. סך אדם את עצמו שמן ומתחמם כנגד המדורה, ואינו חושש.

סכין כל מיני סיכות, וסכין וממשמשין בבני מעים, ובלבד שלא יעשה בשבת, כדרך שעושה בחול, וחונקין בשבת. ה. מיחם אדם אלוניתית ונותן על המעין בשבת, ובלבד שלא יתן עדשה מלאה חמין על מעיו, ודבר זה אסור אף בחול מפני הסכנה. ממלא אדם כוס של יין ונותנו על פי מיחם, לא שיחם אלא כדי שתפיג צנתו. ממלא כוס מים ונותן לתוך הספל, בין להחם לו את הצונן, בין לצנן לו את החמין. המערה ממיחם למיחם, מאלפס לאלפס, ומקדרה לקדרה - מתר לשני ואסור לתן לראשון.

ו. חבית של טבל שנשברה, מביא כלי ונותן תחתיה. נתמלאה - אסור לטלטלה. עביט של ענבים, ומעטן של זיתים שמשכו - אין מסתפקין מהן ביום-טוב, ואין צריך לומר בשבת.

ז. חבית שנשברה בראש הגג - מביא כלי ומניח תחתיה, ולא יהא מביא כלי אחד וקולט, כלי אחר ומצרף. אם יש שם אורחים - מביא כלי אחד וקולט, כלי אחר ומצרף. נותן אדם כלי תחת הדלף בשבת. נתמלא - שופך ושונה ואינו חושש.

ח. גרף של רעי ושל מימי רגלים, נוטלו ושופכו, ונותן לתוכו מים ומחזירו למקומו.

ט. מטלטלין נר חדש אבל לא ישן - דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר שהדליקו בו באותה שבת. רבי שמעון אומר: כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר הדולק בשבת. כבה - מתר לטלטלו. אבל כוס, וקערה, ועששית שכתבו - לא יזיזם ממקומן. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: מסתפקין מגר שכתבה, ומגר המנטף - ואפלו בשעה שהגר דולק. הגר שעל גבי טבלא - מטה את הטבלא והגר נופל. ומחזיר את הטבלא למקומה.

י. אין מטלטלין את המנורה בשבת. רבי אלעזר בן רבי שמעון מתיר. אין מגרדין - לא מנעלים ישנים, ולא סנדלין ישנים - אבל מקנחין אותן. אין סכין - לא מנעלים חדשים ולא סנדלין חדשים, ולא יסוך את רגלו והוא בתוך המנעל, ולא יסוך את רגלו והוא בתוך הסנדל. אבל סך הוא את רגלו ונותן לתוך המנעל. סך הוא את רגלו ונותן לתוך הסנדל. סך את רגלו ונותנה לסנדל. סך אדם את עצמו שמן, ומתעגל על גבי

קִטְבְּלִיא⁵ חֲדָשָׁה וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ. לֹא יִתְנַנֵּה עַל גְּבֵי טְבֵלָא שֶׁל שֵׁישׁ וּמִתְעַגֵּל עָלֶיהָ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין לּוֹבְשִׁים מְנַעְעִים וְסַנְדָּלִים חֲדָשִׁים, אֶלָּא אִם כֵּן לְבָשָׁן וְהֵלֶךְ בָּהֶם מִבְּעוֹד יוֹם.

יא. סְכִינ וּמְדִיחִין וּמְפַרְפְּסִין בְּאָדָם, אֲבָל לֹא בְּבַהֲמָה. זֶה חֲמֹר בְּבַהֲמָה שְׂאִין בְּאָדָם, מִפְּסַפְסִין אֶת הַזֶּקֶן⁶ - וּבִלְבָד שְׂלֵא יִתְלַשׁ. גְּזִי צְמֹר שְׁבַהֲפִתְק⁷ - אֵין מְטִלְטֵלִין אוֹתָן. אִם הִתְקִינָן בְּעַל הַבַּיִת לְהִיּוֹת מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן - מְטִלְטֵלִין אוֹתָן.

יב. אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין בְּתַחֲלָה בְּשַׁבָּת. אֲבָל מוֹסִיפִין עָלֶיהֶן כָּלִים. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נוֹטֵל אֶת הַסְּדִין וְנוֹתֵן אֶת הַגְּלַפְקָרִין⁸. נוֹטֵל אֶת הַגְּלַפְקָרִין וּפּוֹרֵשׁ אֶת הַסְּדִין. וְכֵן הָיָה רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא אָסְרוּ לְהִטְמִין, אֶלָּא מִיחָם שְׁחַמְמוּ בּוֹ מַעֲרַב שַׁבָּת. אֲבָל מְפָנָה הוּא לְתוֹךְ מִיחָם אַחַר, אוֹ לְתוֹךְ קִתּוֹן אַחַר - וּמִטְמִין.

⁵ עור שלוק.

⁶ בְּנוֹסֶתֶת הַסְּפָרִים: הַכִּיפִין, וּפְרוֹשׁוֹ; כִּיפֵי צְמֹר, וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם מְקַצָּה.

⁷ הַפִּתְק - מַעֲרַכַת גְּדוּלָה שְׁמַעֲרִיכִין לְסוּחָרָה.

⁸ הַגְּלַפְקָרִין - כְּגַד חֵם שְׂלֵא יִצְטַנֵּן בַּיּוֹמֹת הַחֲרֹף.

יג. הַטְּמִין וְכִסָּה בְּדָבָר הַנֶּטֶל בְּשַׁבָּת, אוּ שֶׁהַטְּמִין בְּדָבָר שֶׁאֵין נֶטֶל בְּשַׁבָּת, וְכִסָּה בְּדָבָר הַנֶּטֶל בְּשַׁבָּת - הֲרִי זֶה נוֹטֵל וּמַחְזִיר. הַטְּמִין וְכִסָּה בְּדָבָר שֶׁאֵין נֶטֶל בְּשַׁבָּת, אוּ שֶׁהַטְּמִין בְּדָבָר הַנֶּטֶל בְּשַׁבָּת, וְכִסָּה בְּדָבָר שֶׁאֵין נֶטֶל בְּשַׁבָּת. אִם מְגַלָּה מְקַצָּתוֹ - נוֹטֵל. וְאִם לֹא - אֵינוֹ נוֹטֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נְעוּרֹת שֶׁל פֶּשֶׁתָן דְקָה - הֲרִי הֵן כְּזֹבֵל.

יד. טוֹמְנִין מִיחָם עַל גְּבֵי מִיחָם, וְקִדְרָה עַל גְּבֵי קִדְרָה, וּמִיחָם עַל גְּבֵי קִדְרָה, וְקִדְרָה עַל גְּבֵי מִיחָם, וְטַח פִּיהֶם בְּבִצֵק. לֹא שְׂוִיחָמוֹ, אֶלָּא כְּדִי שֶׁיְהוּ שְׂמוּרִין.

טו. וְכִשֵּׁם שֶׁאֵין טוֹמְנִין הַחֲמִין בְּתַחֲלָה בְּשַׁבָּת. כִּךְ אֵין טוֹמְנִין - לֹא אֶת הַשֶּׁלֶג, וְלֹא אֶת הַצּוּנָן. אֵין מְרַסְקִין אֶת הַשֶּׁלֶג [וְלֹא אֶת הַבְּרָד בְּשַׁבָּת, בְּשִׁבְלִיל⁹] שֶׁיִּזְבּוּ מִמֵּיו, אֲבָל מְרַסֵּק הוּא לְתוֹךְ הַכּוֹס אוּ לְתוֹךְ הַקְּעָרָה, וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

⁹ מלים אלו יש בגמרא.

יום רביעי, כב חשוון תשע"ו

רמב"ם

הלכות נדרים
פרק א

ירושלמי

פסחים ו'

בבלי

סוטה ט'

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמות
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

פרק חמישי

א. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משום אביו: הסוס והפרד
[והדלובקוס¹⁰], והחמור והגמל - נמשכין באפסר. רחלות
יוצאות כבונות - למילת¹¹. שחוזות - שיעלו עליהן הזכרים.
כבולות - שלא יעלו עליהן הזכרים.

¹⁰ מין חמור תבא מלוד.

¹¹ לעשות מהם כלי מילת.

ב. לא יצא החמור באַפָּף שְׁלוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁקְשׁוּר בּוֹ. רִבֵּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: יוֹצֵא חֲמוֹר בְּאַפָּף שְׁלוֹ, בְּזִמְן שֶׁקְשׁוּר בּוֹ – לְחַמְמוֹ. וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִקְשֶׁר בָּהּ. אֶת הַמְסָרִיכִין הַתְּלוּי בּוֹ בְּזַנְבוֹ – שִׁיכָנַס בּוֹ. וַיִּפְשִׁיל אֶת הָרְצוּעָה תַּחַת זַנְבוֹ.

ג. לֹא יִצֵּא גַּמֵּל בְּמִטּוֹטְלַת הַתְּלוּיָהּ בּוֹ בְּזַנְבוֹ שִׁיכָנַס בּוֹ הַרוּחַ. אֲבָל יוֹצֵא הוּא בְּמִטּוֹטְלַת הַקְּשׁוּרָה לוֹ בְּזַנְבוֹ וּבַחֲטָטְרָתוֹ – שֶׁלֹּא תִכָּנַס בּוֹ הַרוּחַ. עֶקֶד – שֶׁלֹּא יִכֶּף יָדוֹ אַחַת וְרָגְלוֹ אַחַת וַיִּקְשֶׁר. רָגוּל – שֶׁלֹּא יִכֶּף שְׁתֵּי יָדָיו זו לְזוֹ, אוֹ שְׁתֵּי רַגְלָיו זו לְזוֹ וַיִּקְשְׁרֵנוּ; רָגוּל – שֶׁלֹּא יִכֶּף יָדוֹ עַל גְּבִי זְרוּעוֹ וַיִּקְשֶׁר.

ד. הַסּוֹס יוֹצֵא בְּשִׁיר, וְכֹל בְּעֵלֵי הַשִּׁיר יוֹצֵאִין בְּשִׁיר, וְנִמְשָׁכִין בְּשִׁיר, וּמְזִין עֲלֵיהֶן וְטוֹבְלִין בְּמִקְוֵיָם. וּבִלְבָד שִׁיָּהוּ מְחֻלְחָלִים. וּמְכַנְסִים אֶפְלוֹ עֲשָׂרָה חֲבָלִים לְתוֹךְ יָדוֹ, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִכְרֹךְ עַל גְּבִי יָדוֹ וְלֹא יִשְׁלֹשֵׁל חֲבָלִים מִיָּדוֹ יוֹתֵר מִטַּפַּח.

ה. לֹא יִצֵּא הַסּוֹס בְּזַנְבֵּי שׁוּעַל, וְלֹא בְּזֵהוּרִית שְׁבִין עֵינָיו. לֹא תִצֵּא פָּרָה בְּחוֹסֶם שְׁבִפְיָהּ. וְלֹא סִיחִין בְּקַרְסָטְלִין שְׁבִפְיָהֶם. וְלֹא עֲזִים בְּכִיסִין שְׁבִדְדֵיהֶן. לֹא תִצֵּא בְּהֵמָה בְּסַנְדָּל, וְלֹא בְּקַמִּיעַ, אֲפִי עַל פִּי שֶׁמִּמָּחָה. זֶה חֲמוֹר בְּבֵהמָה שְׁאִין בְּאָדָם, אֲבָל יוֹצֵאָהּ

היא באגד שעל גבי מפה, ובקשקשין שעל גבי השבר¹²,
ובשליא המדלדלת, ופוקקין לה זוג, ומטילת בו בחצר.

ו. לא תצא אשה בעיר של זהב, ואם יצאת - חייבת חטאת,
דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: לא תצא, ואם יצאת -
פטורה. רבי אליעזר אומר: יוצאה אשה בעיר של זהב,
בטוטפת ובסנבוטין, בזמן שהן תפורין.

ז. לא תצא אשה באסטמא¹³. ואם יצאת - הרי זה חייבת.
שלשה דברים נאמרו באסטמא: אין בה משום כלאים, ואין
מטמאה בנגעים, ואין יוצאין בה בשבת. רבי שמעון בן אלעזר
אומר: אף אין בה משום עטרות לכלה. כלל אמר רבי שמעון
בן אלעזר: כל נוי שלמטה משערה - יוצאין בה. למעלה
משערה - אין יוצאין בה.

ח. לא ינעול אדם סנדל המסמר, ויטיל בתוך הבית - אפלו
ממטה למטה. אבל נוטלו ומכסה בו את הפלים. רבי אלעזר בן

¹² עצם שנשבר, עושים בה דפים מכאן ומכאן וקושרים אותם, והם מעמידים העצם שלא
תטה הנזה והנה עד שהעצם מתהפרת.

¹³ מזנפת קמנה שקושרים השערות שיוצאים מקשוריה, והוא מין לבד, ואינו שוע ומווי,
ואינה יוצאה לרשות הרבים.

רבי שמעון אוסר. נָשְרוּ רב מסמרותיו ונשתירו בו ארבע וּחֲמֵשׁ - מתר. רבי אומר: עד שבע. חָפְהוּ בעור מלמטה וקבע לו מסמרות מלמעלה - מתר. עָשְׂאוּ כָּמִין קְלָבוּס¹⁴, או כָּמִין טס, או כָּמִין יתד, או שִׁחְפְּהוּ כָּלוּ מסמרין כְּדִי שִׁיְהֵלֶךְ עֲלֵיהֶן, ולא תהא הארץ אוכלתו - מתר.

ט. איזה קמיע ממחה? כל שרפא ושנה ושלש. אחד קמיע של כתב ואחד קמיע של עקרין - יוצאין בו. ואין צריך לומר שנקפה, אלא אפלו שלא יכפה. ואין צריך לומר דבר שיש בו סכנה, אלא אפלו דבר שאין בו סכנה. קושרו ומתירו בשבת, ובלבד שלא יתננו לתוך השיר או לתוך הטבעת ויצא בו, מפני מראית העין. קמיע שאין ממחה, אף על פי שאין יוצאין בו בשבת - מטלטלין אותו בשבת.

י. לא תצא אשה במפתח שבאצבעה לרשות הרבים, ואם יצתה - הרי זו חייבת חטאת. רבי אליעזר פוטר בכובלת. ובצלוחית של פליטון - בזמן שיש בה בשם. הא אם אין בה בשם - הרי זו חייבת. כללו של דבר: כל שהוא משום תכשיט - לא תצא.

¹⁴ מין בתנת צרה.

ואם יצאת - הרי זו פטורה. כל שאינו משום תכשיט - לא תצא. ואם יצאת - הרי היא תיבת. אבל יוצאת היא בסבכה המזקהבת, ובטסין, ובצפורין, ובחליות שלה, במנעלים, ובקורדוקיסין המזהבים. יוצאה באבן תקומה בשפת, משום רבי עקיבא אמרו: אף במשקל אבן תקומה, ולא שהפילה אלא שלא תפיל, ולא שנתעברה אלא שלא תתעבר ותפיל. ואם נפלה - תחזיר. פורפת לכתחלה בדבר הנטל בשבת.

יום חמישי, כג חשוון תשע"ז

רמב"ם

הלכות נדרים
פרק ב

ירושלמי

פסחים ז'

בבלי

סוטה י'

הריני לומד לקים מצות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

פרק שישי

א. יוצא אדם בקיסם שבשיניו ושבסנדלו לרשות הרבים. אם נפל - לא יחזיר. ואין צריך לומר שלא לתן בתחלה בשבת. רבי אליעזר אומר: קב של קטע, אם יש בו בית קבול כתייתן - יוצאין בו בשבת, ואם לאו - אין יוצאין בו. הגדמין טמאין ואין יוצאין בו.

ב. יוצאין בפיקרין¹⁵ ובציפה. אימתי? בזמן שצבען בשמן וכרכן במשיחה, לא צבען בשמן ולא כרכן במשיחה - אין יוצאין בהן. ואם יצאו בהן מערב שבת, אף על פי שלא צבען בשמן, ולא כרכן במשיחה - יוצאין בהן.

ג. יוצאין במוך ובספוג שעל גבי מכה, ובלבד שלא יכרוך עליהן חוט או משיחה. יוצאין בקלפת השום ובקלפת הבצל שעל גבי מכה. ואם נפל - לא יחזיר. ואין צריך לומר שלא לתן לכתחלה בשבת. יוצאין באגד שעל גבי מכה, וקושרו ומתירו בשבת. ואספלגנית שפרשה מן האגד - מחזירה. יוצאין באספלגנית, ובמלוגמה, וברטיה שעל גבי המכה. ואם נפלה - לא יחזיר. ואין צריך לומר - שלא יתן בתחלה בשבת. נוטל

¹⁵ צמר שנותנים על גבי מכה.

ומכסה בה הפלים. לא יתקננה משבת למוצאי שבת, שאין מתקינין מקדש לחול. רבי יהודה אומר: אם החליקה מלמטה - מחליקה מלמעלה. ואם החליקה מלמעלה - מחליקה מלמטה. מגלה מקצת אספלנית מכאן ומקנח את המכה, וחוזר ומגלה מקצת אספלנית מכאן ומקנח את המכה. לא יקנח האספלנית - מפני שבא לידי מרוח. והמרח בשבת - חייב חטאת.

ד. לא יצא עבד בזוג שבצוארו, אבל יוצא הוא בזוג שבכסותו. זה וזה אינן מקבלין טמאה. לא יצא אדם בחותם שבצוארו, ולא בחותם שבכסותו. זה וזה אין מקבלין טמאה. לא תצא בהמה בזוג שבצוארה, ולא בזוג שבכסותה, ולא בחותם שבצוארה, ולא בחותם שבכסותה, זה וזה אין מקבלין טמאה. ה. מטלטלין עצי בשמים להריח בהן, ולהניף בהן לחולה, ומוללו ומריח בו, וקוטמו ומריח בו. ולא יקטמנו לחצות בו שניו, ואם קטמו - פטור. ולא לפתח בו את הדלת, מפני שהוא מתקן כלי. ואם קטמו - חייב חטאת.

ו. ההרטנים¹⁶ – יוצאין בסודרין שלהן. ולא ההרטנים בלבד אמרו, אלא כל אדם, אלא שדברו חכמים בהנה. אמר רבי יהודה: מעשה בהורקנוס בנו של רבי אליעזר, שיצא בסדר שלו ברשות הרבים, אלא שהיתה נימא כרוכה לו על אצבעו, אמרו חכמים: לא היה צריך.

ז. הרועין יוצאין בשקין שלהן, ולא הרועים בלבד אמרו, אלא כל אדם, אלא שדברו חכמים בהנה. אמר רבי יהודה: מעשה ברבי טרפון שיצא בלילי שבת לבית המדרש, ונתנו לו סדין, ואחזו בשתי ידיו, ויצא בו מפני הגשמים. יוצאין בסגוס, בריעה, ובחמילה, בסקורטיא¹⁷ ובקטבליא, מפני הגשמים. אבל לא בתבה, ולא בקפה, ולא במחצלת, מפני הגשמים.

¹⁶ הרצים.

¹⁷ הנגרא גרם – כאמרוטין.

יום נשישי, כד חשוון תשע"ו

רמב"ם

הלכות נדרים
פרק ג

ירושלמי

פסחים ח'

בבלי

סוטה יא

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

פרק שביעי

א. אלו דברים מדרכי האמורי: המספר קומי¹⁸, והעושה בלורית, והמגביה לגרגון, והמגרת בנה לבין המתים, והקושר מטוטלת על יריכו, וחוט אדם על אצבעו. והמונה ומשליך צרורות לים או לנהר - הרי זה מדרכי האמורי, המספק, והמטפח, והמרקד לשלהבת - הרי זה מדרכי האמורי.

¹⁸ לפני המצח - מאזן לאזן.

ב. נפלה פתו מפיו, אמר: 'החזירו לי שלא תאבד ברכתי';
 'הניחו נר על הארץ כדי שיצטערו המתים'; [אל תניחו נר על
 הארץ שלא יצטערו המתים], נפלו ממנו נצוצות, ואמר:
 'אורחין לנו היום' - הרי זה מדרכי האמורי. היה מתחיל
 במלאכה, ואמר: 'יבוא פלוני שידי קלות ויתחיל בה', 'יבוא
 זה שרגליו קלות ויעבר לפנינו' - הרי זה מדרכי האמורי.
 האומר יבוא פלוני שידי מברכות, ויתחיל בעסה או בחביות -
 הרי זה מדרכי האמורי.

ג. הפוקק את החלון בסירה, והקושר ברזל בכרעי המטה של
 תיה, והעורר לפניה שלחן - הרי זה מדרכי האמורי. אבל
 פוקקין את החלון בגלופקין¹⁹ או בעמיר, ונותנין לפניה ספל
 של מים, וקושרין לה תרנגלת - שתהא לה לצות, ואינן מדרכי
 האמורי. האומר: 'שחטו תרנגול זה שקרא ערבית'. 'שחטו
 תרנגלת זו שקראה כזכר'. 'האכילה כרבלתא שהיא קוראה
 כזכר' - הרי זה מדרכי האמורי. האומר לעורב - 'צרח'!

¹⁹ בשמיכה של צמר.

ולעורבתא 'שריקי והחזירי לי זנבך לטובה' - הרי זה מדרכי האמורי.

ד. האומר: אכול תמרה זו, חזרת זו - שתהא זוכרני בה, אל תאכילני לפני רבים. תישן בארונו של מת שתראוהו בלילה. אל תחשיך בארונו של מת - שלא תראני בלילה. הפך את חלוקך - שתהא חולם חלומות טובות. אל תהפך את חלוקך - כדי שלא תהא חולם חלומות טובות. שב על המכבר - שתהא חולם חלומות. אל תשב על המכבר - שלא תהא חולם חלומות - הרי זה מדרכי האמורי.

ה. האומר: אל תשב על המחרשה - שלא תכבד עלינו מלאכה. אל תשב על המחרשה - שלא תשבר - הרי זה מדרכי האמורי. ואם בשביל שלא תשבר ודאי - הרי זה מתר. האומר אל תפשל ידיך לאחוריה, שלא נאסר עלינו מלאכה - הרי זה מדרכי האמורי.

ו. החוֹתָה אוד²⁰ בַּכֶּתֶל וְאוֹמֵר: 'חֲדָא' - הָרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי.
 אִם מִפְּנֵי נְצוּצוֹת - הָרִי זֶה מִתָּר. הַשּׁוֹפֵךְ מִיָּם לְרִשּׁוֹת הָרָבִים,
 וְאָמַר: 'חֲדָא' - הָרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי. אִם מִפְּנֵי עוֹבְרִין וְשָׁבִין
 - הָרִי זֶה מִתָּר. הַזּוֹרֵק בְּרוֹזַל בֵּין הַקְּבָרוֹת, וְאָמַר: 'חֲדָא' - הָרִי
 זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי. אִם מִפְּנֵי עוֹבְרִין וְשָׁבִין - הָרִי זֶה מִתָּר.
 ז. הַנּוֹתֵן מִקַּל שֶׁל אוֹד וּבְרוֹזַל תַּחַת רֵאשׁוֹ - הָרִי זֶה מִדְרָכֵי
 הָאֱמוּרִי. אִם בְּשָׁבִיל לְשִׁמְרָה - הָרִי זֶה מִתָּר. הַמְצוּחַת לַתַּנּוּר
 שֶׁלֹּא תַפּוּל הַפֶּת, וְהַנּוֹתֵנָה קְסָמִין בְּאֲזֵנֵי קַדְרָה שֶׁלֹּא תִהְיֶה
 מִרְתַּחַת, וְשׁוֹפֵעַת לְאַחֲרֵיהָ - הָרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי. אֲבָל
 נוֹתְנִים קְסָמִין שֶׁל תוֹת וְזִכּוּכִית בְּקַדְרָה בְּשָׁבִיל שֶׁתִּבְשַׁל מֵהָרָה.
 אֲבָל אֶסְרוּ חֲכָמִים בְּזִכּוּכִית מִפְּנֵי סְכָנַת נַפְשׁוֹת.
 ח. הַמְשַׁתְּקֵת לְעֵדְשִׁים, וְהַמְצוּחַת לְאֵרֶז וְהַמְצוּחַת לְגָרִיסִין -
 הָרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי. נָפַל נֶחֱשׁ עַל גְּבֵי מִטָּה, וְאָמַר: 'עֲנִי
 הוּא - וְסוּפּוֹ לְהַעֲשִׁיר'; 'עֲבָרָה הִיא - יוֹלְדֵת זָכָר'; 'בְּתוּלָה הִיא
 - נִשְׂאֵת לְאָדָם גְּדוֹל' - הָרִי זֶה מִדְרָכֵי הָאֱמוּרִי.

²⁰ בְּנוֹסְחַת הַפְּפָרִים: הַתּוֹסֵס אוֹר וְרִתִּיחַת אֵשׁ פְּתִיסַת יִינָן וְהִינּוּ הַדָּ.

ט. המושבת אפרוחין, ואמרה: איני מושבתן אלא בבתולה, איני מושבתן אלא ערמה, איני מושבתן אלא בשמאל, איני מושבתן אלא בי תרי, והמקדש בתרי, והמשלח בתרי והאומר: 'הוסיפו על השלחן' - הרי זה מדרכי האמורי. הקובעת ביצים ועשבים בכתל וטחה בפניהם, ומונה שבעים ואחד - הרי זה מדרכי האמורי.

י. הפוברת אפרוחים בפברה, ונותנת ברזל בין האפרוחים - הרי זה מדרכי האמורי. אם מפני הרעמים או מפני הכרק - הרי זה מתר.

שבת קדש, כה חשוון תשע"ו

רמב"ם

הלכות נדרים
פרק ד

ירושלמי

פסחים ח'

בבלי

סוטה יא

הריני לומד לקים מצות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקן למוד זה.

פָּרֵק שְׁמִינִי

א. הָאוֹמֵר: 'גָּד גָּדִי וְסִינוּק לָא, אֲשֶׁכִי וּבִשְׁכִי'²¹ - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין 'גָּד' אֶלָּא לְשׁוֹן עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, שְׁנֵאמַר (ישעיה סה, יא): "הַעֲרֹכִים לְגַד שְׁלַחֲן". הָאוֹמֵר: 'דָּגוֹן דָּגִין' - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין 'דָּגוֹן' אֶלָּא עַל שֵׁם דָּגוֹן עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, שְׁנֵאמַר (שופטים טז, כג): "לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם". הָאוֹמֵר 'דָּנִי דָנִי' - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי הָאֲמוּרִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין 'דָּן' אֶלָּא עַל שֵׁם דָּן עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, שְׁנֵאמַר (עמוס ח, יד): "חִי אֱלֹהֵיךָ דָן וְחִי דָרְךָ בָּאֵר שֶׁבַע". הַשּׁוֹאֵל בְּמַקְלוֹ וְאוֹמֵר: 'אִם אֶלֶךְ וְאִם לֹא אֶלֶךְ' - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי הָאֲמוּרִי, אֵף עַל פִּי שְׂאִין רְאִיָּה לְדָבָר, זָכַר לְדָבָר שְׁנֵאמַר (הושע ד, יב): "עַמִּי בַעֲצוֹ יִשְׁאַל וּמַקְלוֹ יִגִּיד לוֹ".

ב. הָאוֹמֵר 'מִרְפָּא'! - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי הָאֲמוּרִי. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר: שֶׁל בֵּית רַבִּן גַּמְלִיאֵל הָיוּ אוֹמְרִים 'מִרְפָּא', וְלֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמְדָרָשׁ מִפְּנֵי בְטוּל תּוֹרָה, הָאוֹמֵר 'יִתִּיר', הָאוֹמֵר: 'אֲשֶׁתָּה וְאוֹתִיר, אֲשֶׁתָּה וְאוֹתִיר' - הָרִי זֶה מְדַרְכִּי

²¹ הַתְּמוּל מוֹלִי, וְלֹא יִתְעַיֵף יוֹמָם וְלַיְלָה.

האמורי. 'שתו והותירו' - לא מדרכי האמורי. 'חמר וחי ליום רבנן' - לא מפני דרכי האמורי.

ג. האומר 'יתיר ונותר' - הרי זה מדרכי האמורי. רבי יהודה אומר: לא יהא לו בביתו יתיר ונותר. האומר 'אשתה ואותיר' - הרי זה מדרכי האמורי. 'שתו והותירו' - לא מדרכי האמורי. 'חמרא לפום רבנן' - לא מדרכי האמורי. מעשה ברבי עקיבה, שעשה משתה לבנו על כל חבית וּחבית שפתח אמר: 'חמרא וחי ליום רבנן וליום תלמידיהון'.

ד. האומר 'לאו לאו' - אינו מדרכי האמורי. אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר, שנאמר: "לא אוסיף ולא אקלל". הקושר חוט על גבי אדם, רבן גמליאל אומר: אינו מדרכי האמורי. ורבי אלעזר בן רבי צדוק אומר: הרי זה מדרכי האמורי. אל תעבר שלא תפסק אהבתנו - הרי זה מדרכי האמורי. ואם מפני הכבוד - הרי זה מתר.

ה. איזהו מנחש? האומר: 'נפלה מקלי מידי, נפלה פתי מפי, קרא לי איש פלוני מאחרי, קרא לי עורב, נבח בי כלב, עבר נחש מימיני, ושועל משמאלי, ופסק צבי את הדרך לפני, אל

תתחיל בי - שְׁהָרִי שְׁחָרִית הוּא וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא וּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הוּא.

ו. איזהו מעונן? רבי ישמעאל אומר: זה המעביר מיני זכור. וחקמים אומרים: זה האוחז את העינים. רבי עקיבא אומר: אלו המחשבים עתים לשעות, כגון אלו שהן אומרים: 'היום יפה לצאת, היום יפה לקח, היום חמה נחפית, למחר גשמים יורדין', כגון אלו שהן אומרים: 'למודי ערבית שביעית חטים יפות, ועקורי קטניות להיות רעות'. וחקמים אומרים: אלו אוחזי העינים.

ז. סוקרין את האילן בסקרא, וטוענין אותו באבנים, ואין חוששין לא משום שביעית ולא משום דרכי האמורי.
ח. ממשיכין זין ושמן בצנורות לפני חתנים וכלות, ולא מדרכי האמורי. מעשה ביהודה והלל, בניו של רבן גמליאל שנכנסו לכבול, והמשיכו אנשי העיר לפניהם בצנורות זין ושמן.

ט. שורפין על המלכים ולא מדרכי האמורי, שנאמר (ירמיה לז, ה): "בשלוש תמות וכמשרפות וגו'"; כשם ששורפין על המלכים כך שורפין על הנשיאים, אבל לא על הדיוטות. ומה

הן שורפין עליו? מטתו וכלי תשמישו. מעשה שמת רבן גמליאל הזקן, ושרף עליו אונקלוס הגר יותר משבעים מנה. י. עוקרין על המלכים ולא מדרכי האמורי. כל עקור שיש בו טרפה - אסור באכילה ומתר בהנאה. שאין בו טרפה - מתר באכילה, ואין צריך לומר - בהנאה. איזהו עקור שיש בו טרפה? מן הארכבה ולמעלה. שאין בו טרפה? מן הארכבה ולמטה. מבעיתין לעוות ולפוקה, ולא מדרכי האמורי. עמד עצם בגרונו - נותן על קדקדו מאותו המין, ואומר: 'חד חד נחית בלע נחית חד חד. לא ירדה' - לימא הכי: 'ננעלתה מחט ננעלתה בתריס שייא שייא'.

יא. אלו דברים המתרין: היה מתחיל במלאכה - נותן שבח והודאה לפני המקום. בחבית ובעסה - מתפלל לפני המקום שתכנס בהן ברכה ואל תכנס בהן מארה. מעבירין כלי על גבי עין בשבת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: בדבר הנטל בשבת. לוחשין על הנחשים ועל העקרבים, ואין לוחשין בדבר שדים. רבי יוסי אומר: אף בחול אין לוחשין בדבר שדים. וכן היה רבי יוסי אומר: אין לך בכל הכרפים רעים יותר מסדומיים,

שָׁפֵל זְמַן שְׁאָדָם רַע קוֹרְאִין אוֹתוֹ "סְדוּמִי". אֵין לָךְ בְּכָל
הַנְּכָרִים קָשָׁה יוֹתֵר מֵאַמּוֹרִיִּים, שָׁפֵל זְמַן שְׁהָאָדָם קָשָׁה קוֹרְאִין
אוֹתוֹ "אַמּוֹרִי".

יב. רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר: אֵין לָךְ אָדָם בְּכָל הַכְּרָפִים מִתּוֹן יוֹתֵר
מִסְדוּם. וְכֵן מְצִינּוּ שְׁחֹזֵר לוֹט עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת, וְלֹא מְצָא
מִתּוֹנָה כְּסְדוּם, שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית יג, יב): "אֲבָרָם יֵשֵׁב בְּאַרְץ
כְּנַעַן" וְגו'. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵין לָךְ בְּכָל עַמּוּמִין
מִתּוֹן יוֹתֵר מֵאַמּוֹרִיִּים. וְכֵן מְצִינּוּ שְׁהָאִמִּינוּ בַּמְּקוֹם וְדָלְגוּ
לְאַפְרִיקָי, וְנָתַן לָהֶם הַמְּקוֹם אֶרֶץ שְׂיִפָּה כְּאַרְצָם וְהִיִּתָּה אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת עַל שְׁמֵן.

נתן לקבל את הגליון מדי שבוע באמצעות הדוא"ל

breslovinternational@gmail.com